

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

CONCEPTUAL PRINCIPLES OF MANAGING FINANCIAL RESOURCES OF THE STATE ENTERPRISE

У статті розглянуто питання управління фінансовими ресурсами державного підприємства, роль цих підприємств для фінансової економіки України. Запропоновано класифікацію державних підприємств та розрахунок фінансових показників різних категорій діяльності державного підприємства. Виявлено специфічні риси діяльності державних підприємств в умовах нестабільної ситуації в країні.

Ключові слова: державні підприємства, управління, фінансові ресурси, діяльність, коефіцієнти, Україна.

В статье рассмотрены вопросы управления финансовыми ресурсами государственного предприятия, роль этих предприятий для финансовой экономики Украины. Предложены классификация государственных предприятий и расчет финансовых пока-

зателей различных категорий деятельности государственного предприятия. Выявлены специфические черты деятельности государственных предприятий в условиях нестабильной ситуации в стране.

Ключевые слова: государственные предприятия, управление, финансовые ресурсы, деятельность, коэффициенты, Украина.

The article deals with the management of financial resources of the state enterprise, the role of these enterprises for the financial economy of Ukraine. The classification of state enterprises and the calculation of financial indicators of various categories of activity of the state enterprise are offered. The specific features of activity of state enterprises in the conditions of unstable situation in the country are revealed.

Key words: state enterprises, management, financial resources, activity, coefficients, Ukraine.

УДК 658.1

Тодосійчук В.Л.

к.п.н., доцент,
доцент кафедри
адміністративного менеджменту
та альтернативних джерел енергії
Вінницький національний аграрний
університет

Постановка проблеми. Державні підприємства є важливим та об'єктивно необхідним елементом структури сучасного суспільства, пов'язаним з роллю держави в економіці, наявністю потреб, задоволення яких не може забезпечити приватне виробництво, підлегле інтересам отримання прибутку.

Проте практика останніх років господарювання показала, що існують суперечності між потенціалом державного виробничого сектору та незадовільними соціально-економічними результатами його функціонування в умовах ринку. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває процес удосконалення управління фінансами державних підприємств, що дає змогу реалізувати наявний матеріальний та фінансовий ресурс цього унікального елемента ринкової економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Розроблення теоретико-практичних проблем управління фінансовими ресурсами державних підприємств є принципово новим для української економічної науки. Окремі питання, присвячені проблемам фінансової діяльності підприємств державного сектору, відображені в роботах Ю.В. Алескерової, Г.М. Калетніка, А.І. Колганова, І.О. Луніної, В.Л. Тодосійчука та інших вчених.

Постановка завдання. Метою статті є розкриття низки проблем щодо управління фінансовими ресурсами державного підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Сучасна світова фінансова криза показала обмежену ефективність ринкових механізмів регулювання та довела необхідність державного втручання в економіку. Посилення ролі держави в регулюванні економіки вимагає створення гнучкої та економічно обґрунтованої системи державного підприємництва,

яка би повністю відповідала світовому досвіду побудови ефективних ринкових відносин.

Тільки комплексний системний підхід до дослідження механізмів впливу з боку держави на процеси формування та розвитку інституту підприємництва дасть змогу побудувати оптимальну структуру економіки України, визначить інструменти забезпечення її збалансованості, стабільності та конкурентоспроможності в умовах глобалізації та світової економічної кризи.

Сьогодні в Україні існують підприємства різних форм власності, зокрема державні підприємства, які функціонують на основі державної власності.

Державне підприємство – це самостійна господарська одиниця з правами юридичної особи, яка функціонує на основі державної форми власності в різних галузях народного господарства.

Сьогодні фінансові процеси в Україні супроводжуються процесом приватизації підприємств та створенням нових підприємницьких структур, що зумовлює еволюцію відносин власності та типів суб'єктів господарювання щодо забезпечення їхньої різноманітності. Одними з характеристик фінансів України є різноманітність форм власності та оптимальне поєднання приватного й державного секторів економіки. Нині державний сектор є важливим елементом фінансової системи та умовою успішного розвитку сучасного суспільства. Разом з іншими засобами державні підприємства використовуються як інструмент регулювання фінансів загалом. За допомогою державних підприємств держава розв'язує багато економічних та соціальних задач, пов'язаних з вирішенням ключових загальнонаціональних проблем, таких як підтримка цілісності суспільного відтворюваль-

ного процесу та згладжування циклічних коливань; забезпечення прогресивних структурних змін в економіці; становлення й розвиток соціальної інфраструктури; охорона навколишнього середовища; проведення регіональної політики; забезпечення науково-технічного прогресу.

Державне підприємство – це самостійний господарюючий суб'єкт, діяльність якого заснована на державній власності, що здійснює виробництво товарів, надання послуг та суспільних благ, науково-дослідну, комерційну або некомерційну діяльність задля отримання прибутку чи задоволення суспільних потреб.

Основна мета діяльності державних підприємств полягає у здійсненні пріоритетних загальнодержавних науково-виробничих та науково-технічних програм, розбудові виробничої та соціальної інфраструктури, необхідної для нормального функціонування та розвитку соціально-економічної системи.

Специфічною рисою державних підприємств є те, що держава або контрольовані нею установи володіють часткою капіталу, якої достатньо для контролю за їх діяльністю.

Державне підприємство повинне мати такі ознаки:

- відповідна форма власності капіталу;
- наявність ефективних форм контролю за управлінням з боку державних органів;
- цільова спрямованість діяльності на вирішення певних суспільних проблем загальнодержавного або місцевого значення;
- самостійність господарюючого суб'єкта;
- права юридичної особи.

Об'єктами державного підприємства найчастіше стають ті види господарської діяльності, які потребують значних обсягів стартового капіталу, мають тривалі терміни його окупності, де приватні чи колективні підприємства не можуть забезпечити достатньої норми прибутку для розширеного відтворення. Особливості діяльності державних підприємств такі.

1) Функціонування державних підприємств – це виключна форма розвитку тих галузей та напрямів економіки, які відіграють провідну роль у забезпеченні відповідного рівня національної безпеки країни. У більшості країн з розвинутою ринковою економікою до таких галузей належать оборонна промисловість, залізничний транспорт тощо.

2) Державні підприємства забезпечують заповнення тих ринкових ніш та напрямів задоволення соціальних потреб суспільства, в яких внаслідок низької норми прибутку (навіть в умовах повної неприбутковості) підприємства інших форм власності не бажають здійснювати підприємницьку діяльність, але ефективний суспільний розвиток не може бути забезпечений без відповідного задоволення цих соціальних проблем.

3) Створення державних підприємств – це один зі способів забезпечення національних інтересів за стратегічними напрямками виробництва, форма захисту цих напрямів від експансії іноземного капіталу.

4) Діяльність державних підприємств – це один з дієвих інструментів впливу держави на негативні фактори розвитку економіки та подолання кризових умов цього розвитку за рахунок можливостей більш жорсткого державного регулювання й координації їхньої господарської діяльності.

5) Державні підприємства виступають як впливовий інструмент державного регулювання цін на внутрішньому ринку, більш м'яка форма державного втручання у становлення цінової рівноваги задля забезпечення захисту найбільш соціально вразливих верств населення.

6) Державні підприємства зберігають роль в тих капіталомістких галузях, де приватний капітал внаслідок недостатнього накопичення не може забезпечити створення відповідних за масштабами та рівнем застосування сучасних технологій підприємств.

Розглянемо детальніше сутність фінансових ресурсів підприємства різними науковцями. На основі порівняльного аналізу теоретичних досліджень та узагальнення наукових підходів до класифікації фінансових ресурсів підприємств можна надати систематизовану класифікацію фінансових ресурсів підприємства щодо різноманітності джерел їх формування (рис. 1).

З огляду на те, що більшість авторів наукових досліджень під фінансовими ресурсами підприємства розуміє також його капітал, який, на їхню думку, є перетвореною формою фінансових ресурсів, то цю схему (рис. 1) можна доповнити структурою джерел формування капіталу суб'єктів господарювання.

Фінансові ресурси державного підприємства тісно пов'язані з фінансовою системою держави, становлять її невід'ємну частину. При цьому слід зауважити, що до фінансової системи держави входять фінанси підприємств усіх форм власності, але фінанси державних підприємств мають більш складну систему зв'язків з фінансами держави.

Цю систему прямих та зворотних зв'язків між фінансами окремих державних підприємств і державними фінансами України можна простежити на рис. 2.

З урахуванням розглянутих у роботі основних форм зовнішніх та внутрішніх фінансових зв'язків державного підприємства визначено сутність категорії його фінансових відносин, яка сформульована таким чином: фінансові відносини державного підприємства характеризують особливі форми його внутрішніх та зовнішніх фінансових зв'язків, які генерують фінансові потоки, пов'язані з формуванням, розподілом та використанням його фінансових ресурсів.

Рис. 1. Схема фінансових взаємозв'язків між державними підприємствами та державними фінансами України

На підставі розглянутих категорій сутність поняття «управління фінансами державних підприємств» пропонується визначити таким чином: невід'ємна складова загального управління його господарською діяльністю, що визначається комплексом принципів, методів та форм організації управління всіма аспектами його фінансової діяльності.

Запропонована система показників оцінювання може бути використана в процесі проведення як

статичного, так і динамічного фінансового аналізу результативності управління фінансами державного підприємства.

Крім того, порівняння державних та приватних підприємств зазвичай буває некоректним, тому що вони здебільшого націлені на досягнення різних фінансових та соціально-економічних результатів.

Не можна так само не враховувати обмеження, пов'язані з можливістю розвивати конкуренто-

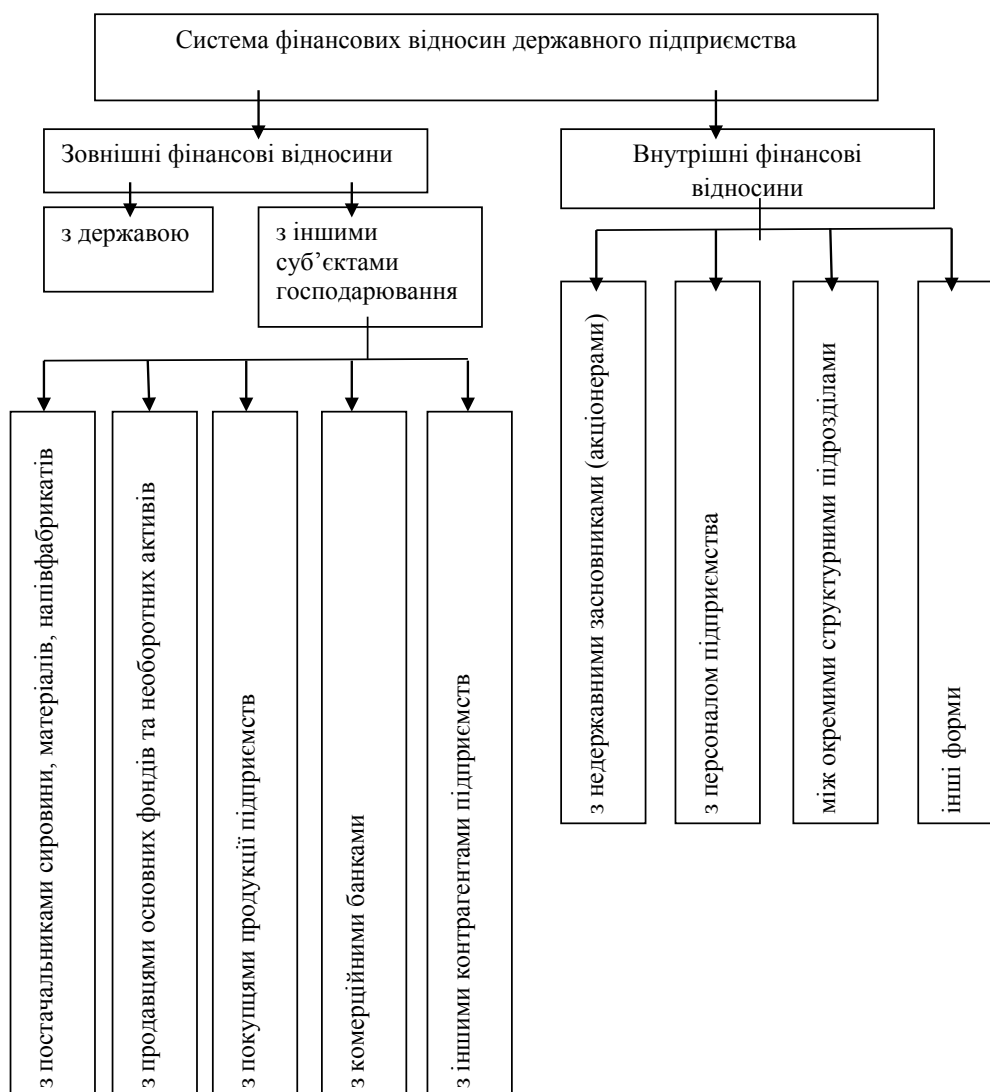

Рис. 2. Система фінансових відносин державного підприємства

спроможне національне виробництво, що могло би повністю протистояти зовнішнім міжнародним монополіям. Ця обставина визначила активний розвиток державного сектору підприємництва в багатьох галузях. Саме конкуренція з боку інших країн, загроза втрати контролю держави над економікою є одними з факторів, що формують необхідність існування державного сектору економіки. Державні підприємства в Україні демонструють гіршу прибутковість, ніж приватні. Серед найбільших галузей це особливо яскраво виявляється в агросекторі. У 2016 році в Україні діяли 3 444 державні підприємства. У Польщі їх лише 326. Як показав аналіз, проведений експертами Центру економічної стратегії, державні підприємства в Україні менш прибуткові, ніж приватні, на 2,9 відсоткові пункти.

Втім, отримання прибутку не може бути причиною державного володіння підприємством. Нею може бути хіба що суспільно корисна функція.

Згідно зі стандартом ОЕСР обґрунтування державної власності на підприємство повинне мати

громадський інтерес, а саме створення суспільних благ, робота на ринку природних монополій, підтримка стратегічних національних інтересів. Отримання прибутку не входить до переліку можливих цілей державної власності.

Оскільки країни ЄС є членами ОЕСР, їх політика щодо власності на підприємства відповідає цьому стандарту. Дослідження Європейської комісії демонструє, що приватні підприємства мають набагато кращі результати, ніж державні.

Якщо підприємство є одночасно державним та сільськогосподарським, то його прибутковість за інших рівних умов менша на 7,7 відсоткові пункти, ніж у недержавних несільськогосподарських підприємств.

Коли в країні відбувались вибори, різниця між прибутковістю державних та приватних компаній у вісьмох галузях була на рівні років без виборів, але у двох галузях ця різниця ще більше зростала не на користь державних підприємств, тобто в аграрному секторі різниця між прибутковістю державних

та недержавних підприємств становить 14,8 відсоткові пункти на користь приватних підприємств.

Перевірка подібних ефектів державної власності у двох інших з трьох провідних галузей за чисельністю підприємств (операції з нерухомим майном та оптова торгівля) показала, що там таких ефектів від державної власності немає. Якщо припустити, що кожне державне підприємство у 2016 році не отримало додаткові 2,9 відсоткові пункти прибутку, то це означає, що держава як власник не отримала додатково близько 4,93 млрд. грн. лише за рік. Водночас такий ефект набагато менший за аналогічні ефекти в різних галузях в ЄС, а саме від 8 до 32 відсоткових пунктів. Це може пояснюватись методологічними розбіжностями й тим, що в Україні приватні підприємства приховують доходи від оподаткування, а державні підприємства не мають стимулів до цього. Зокрема, у 2016 році негативний прибуток мали 27% приватних підприємств, а серед державних підприємств таких було 30%. Складна податкова система створює стимули для уникнення оподаткування, однак вона ж ці стимули й задовольняє завдяки багатьом легальним методам.

Так, в табл. 1 наведено класифікацію фінансових ресурсів підприємства за різними характеристиками, які систематизовані автором.

Згідно з поділом фінансових ресурсів за кругообігом виділяють ті, з якими підприємство починає свою діяльність і які концентруються у статутному фонді, тобто початкові фінансові ресурси, та ті, які отримані підприємством у результаті його діяльності у формі чистого доходу (прибутку), тобто прирощені.

За характером використання виділяють матеріалізовані фінансові ресурси, тобто вкладені в основні засоби, які постійно забезпечують виробничий процес, та ті, що перебувають в обігу, обслуговуючи окремий виробничий цикл, тобто оборотні кошти.

За метою використання фінансові ресурси поділяються на цільові (резервний капітал, спеціальні фонди), які можуть бути використані лише на попередньо зазначені цілі, та універсальні, які не мають обмежень щодо напрямку застосування.

Критеріями оцінювання ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства є фінансова стійкість, ліквідність та платоспроможність.

Розрізняють такі типи фінансової стійкості підприємства:

1) абсолютна фінансова стійкість (на практиці зустрічається дуже рідко) – ситуація, за якої власні оборотні кошти забезпечують запаси та витрати підприємства;

2) нормальний стійкий фінансовий стан – ситуація, за якої запаси та витрати забезпечуються сумою власних оборотних коштів та довгостроковими позиковими джерелами;

3) нестійкий фінансовий стан – ситуація, за якої запаси та витрати забезпечуються за рахунок власних оборотних коштів, довгострокових позикових джерел та короткострокових кредитів і позик;

4) кризовий фінансовий стан – ситуація, за якої запаси та витрати не забезпечуються джерелами їх формування, а підприємство перебуває на межі банкрутства.

Таблиця 1

Класифікація фінансових ресурсів державного підприємства

Класифікаційна ознака	Види фінансових ресурсів
За видами господарської діяльності	Операційні, інвестиційні, фінансові.
За джерелами формування	Власні, позичені, залучені.
За об'єктами інвестування	У фінансові інструменти, в реальні інвестиційні об'єкти.
За кругообігом	Початкові, нагромаджені.
За характером використання	Матеріалізовані, обігові кошти.
За напрямками залучення	Зовнішні, внутрішні.
За видами сформованих активів	Необоротні активи, оборотні активи, витрати майбутніх періодів.
За джерелами покриття активів	Власний капітал, забезпечення подальших витрат і платежів, довгострокові зобов'язання.
За ступенем ліквідності активів	Найбільш ліквідні, швидко реалізовані, повільно реалізовані, важко реалізовані.
За ймовірністю погашення зобов'язань	Найбільш термінові зобов'язання, короткострокові пасиви, довгострокові пасиви, постійні пасиви.
За призначенням	Для виконання фінансових зобов'язань, забезпечення розширеного відтворення, забезпечення інших господарських та соціальних потреб.
За матеріально-речовою структурою	Грошові кошти та їх еквіваленти, фінансові ресурси, перетворені в матеріальну форму, тобто капітал.
За терміном використання	Вкладені, використані.
За об'єктом інвестування	Основний, оборотний.
За метою використання	Виробничий, фінансовий, спекулятивний.
За стадією утворення	Початкові, державні, акціонерні, приватні.
За видатками або напрямками використання	Поповнення фонду відшкодування, формування фонду споживання, формування фонду нагромадження.

Фінансова стійкість підприємства також залежить від ефективного вибору джерел фінансування та визначається оптимальною структурою активів, співвідношенням власних та запозичених коштів. Для цього обчислюються відносні показники фінансової стійкості (табл. 2).

Для визначення кредитоспроможності оцінюють показники ліквідності та платоспроможності державного підприємства. Ці поняття дуже близькі.

Для їх оцінювання використовують показники, зазначені в табл. 3.

Ліквідність – це здатність підприємства розраховуватися зі своїми поточними зобов'язаннями перед контрагентами шляхом перетворення активів на гроші. Ліквідність підприємства свідчить про наявність грошових коштів для термінового виконання фінансових зобов'язань цього періоду. Платоспроможність підприємства свідчить про наявність грошових коштів упродовж достатнього періоду часу для вчасного виконання фінансових зобов'язань.

Оскільки основні засоби займають значну частину активів державного підприємства, актуаль-

Таблиця 2

Характеристика та обрахунок відносних показників фінансової стійкості

Показник	Обрахунок	Нормативне значення	Сутність
Коефіцієнт автономії	Власний капітал / активи	$\geq 0,5$	Частка власного капіталу в сумі джерел фінансування підприємства.
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	Зобов'язання / активи	$< 0,5$	Частка зобов'язань в сумі джерел фінансування підприємства.
Коефіцієнт фінансової залежності	Активи / власний капітал	1–2	Кількість активів, що припадає на 1 грн. власного капіталу підприємства.
Коефіцієнт фінансової стійкості	(Власний капітал + довгострокові зобов'язання) / активи	0,75–0,9	Частка стабільних джерел у фінансових ресурсах підприємства.
Коефіцієнт фінансового ризику	Зобов'язання / власний капітал	$< 0,7$	Обсяг зобов'язань, що припадають на 1 грн. власного капіталу.
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Власний оборотний капітал / власний капітал	0,3–0,5	Частка власного капіталу, якою підприємство може маневрувати, тобто яку воно може спрямовувати в оборотні активи.
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	Власні оборотні кошти / запаси	0,5–0,8	Частка запасів, яка фінансується за рахунок стабільних джерел.
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом	Власні оборотні кошти / оборотні активи	$\geq 0,1$	Часта стабільних джерел у фінансуванні оборотних активів.
Коефіцієнт покриття відсотків	(Прибуток до оподаткування + витрати на виплату відсотків) / витрати на виплату відсотків	> 1	Потенційна спроможність підприємства погасити позику та ступінь захищеності кредиторів від несплати процентних платежів.

Джерело: сформовано автором за літературними джерелами

Таблиця 3

Характеристика та обрахунок показників ліквідності й платоспроможності

Показник	Обрахунок	Нормативне значення	Сутність
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Абсолютно ліквідні активи / поточні зобов'язання	0,2–0,35	Частка поточних зобов'язань, яку підприємство може негайно погасити за рахунок високоліквідних активів.
Коефіцієнт термінової ліквідності	Високоліквідні активи / поточні зобов'язання	0,7–0,8; оптимально 1	Прогнозні платіжні можливості підприємства за умови вчасного проведення розрахунків з дебіторами.
Коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт загального покриття)	Поточні активи / поточні зобов'язання	1–2	Очікувана платоспроможність підприємства за період, який дорівнює середній тривалості обігу всіх його обігових коштів.
Коефіцієнт ліквідності під час мобілізації коштів	Запаси / поточні зобов'язання	0,5–0,7	Достатність матеріальних та виробничих запасів для погашення короткострокових боргів за необхідності їх розпродажу.

ним є аналіз показників їх руху, тобто витрат на придбання нового устаткування, та ефективності їх використання, тобто визначення того, чи були понесені витрати, необхідні в аналізованому періоді, чи потрібно їх здійснювати у майбутньому. Характеристику та обрахунок цих показників наведено в табл. 4.

Таким чином, ділова активність може характеризуватись динамікою показників ефективності виробничо-господарської діяльності загалом. Позитивна динаміка цих показників сприятиме зміцненню фінансового стану підприємства.

«Золоте правило» фінансів підприємств передбачає додержання умови, за якої темпи зростання прибутку підприємства мають перевищувати темпи зростання обсягів продажу, а останні повинні бути вищими за темпи зростання активів (майна).

Наявність нових основних засобів та продовження їх заміни не є остаточним підтвердженням того, що вони є ефективним напрямом використання фінансових ресурсів державного підприємства. Для цього необхідно оцінити їх віддачу шляхом використання показників табл. 5.

Таблиця 4

Характеристика та обрахунок показників руху основних засобів

Показник	Обрахунок	Нормативне значення	Сутність
Коефіцієнт надходження	Надходження основних засобів / первісна вартість основних засобів на кінець року	Позитивно оцінюється зростання	Частка нових основних засобів.
Коефіцієнт вибуття	Вибуття основних засобів / первісна вартість основних засобів на початок року	Позитивно оцінюється зменшення	Частка основних засобів, що вибули за рік.
Коефіцієнт приросту	(Надходження основних засобів – вибуття основних засобів) / первісна вартість основних засобів на початок року	Позитивно оцінюється зростання	Значення зростання первісної вартості основних засобів в результаті їх руху за рік.

Джерело: сформовано автором за літературними джерелами

Таблиця 5

Характеристика та обрахунок показників ефективності використання основних засобів

Показник	Обрахунок	Нормативне значення	Сутність
Фондомісткість	Середньорічна вартість основних засобів / чистий дохід	Позитивно оцінюється зменшення	Кількість основних фондів, які потрібно витратити на виготовлення одиниці продукції.
Фондовіддача	Чистий дохід / середньорічна вартість основних засобів	Позитивно оцінюється зростання	Кількість прибутку, отриманого на 1 грн. основних виробничих фондів.
Рентабельність основних засобів	Чистий прибуток / середньорічна вартість основних засобів	Позитивно оцінюється зростання	Сума валового прибутку на 1 грн. основних засобів.

Джерело: сформовано автором за літературними джерелами

Таблиця 6

Характеристика та обрахунок показників рентабельності активів

Показник	Обрахунок	Нормативне значення	Сутність
Рентабельність активів (інвестицій)	Чистий прибуток / середня величина активів	Позитивно оцінюється зростання	Частка чистого прибутку, яка припадає на 1 грн. вкладених активів.
Термін окупності активів (інвестицій)	100% / рентабельність активів	Позитивно оцінюється зменшення	Період, за який будуть компенсовані чистим прибутком кошти, інвестовані в активи.
Рентабельність необоротних активів	Чистий прибуток / середня величина необоротних активів	Позитивно оцінюється зростання	Величина чистого прибутку, що припадає на кожну гривню необоротних активів.
Термін окупності необоротних активів	100% / рентабельність необоротних активів	Позитивно оцінюється зменшення	Період, за який будуть компенсовані чистим прибутком кошти, інвестовані в необоротні активи.
Рентабельність оборотних активів	Чистий прибуток / середня величина оборотних активів	Позитивно оцінюється зростання	Величина чистого прибутку, що припадає на кожну гривню оборотних активів.
Термін окупності оборотних активів	100 % / рентабельність оборотних активів	Позитивно оцінюється зменшення	Термін, за який окупляться всі оборотні активи підприємства.

Окрім зазначених вище показників, обраховують також рентабельність за активами та пасивами. Показники, наведені в табл. 6, дають змогу зрозуміти, яку вигоду приносить підприємству наявна структура напрямів використання фінансових ресурсів акціонерного товариства.

Рентабельність позикового капіталу характеризує здатність підприємства генерувати необхідний прибуток в процесі господарського використання позикового капіталу. Вона визначається як відношення чистого прибутку до середньої величини позикового капіталу.

Отже, для аналізу ефективності управління фінансовими ресурсами державного підприємства обраховують два блоки показників, пов'язаних з пасивами та активами підприємства відповідно, насамперед визначають динаміку складу, структури та напрямів використання фінансових ресурсів.

Висновки з проведеного дослідження.

На підставі проведених досліджень можна зробити такі висновки. Фінансові ресурси є базою для функціонування фінансів, їх матеріальним втіленням, приймають грошову форму, що дає змогу виділити їх з великої кількості інших економічних категорій. Фінансова система України поєднує фінансові ресурси держави та фінансові ресурси підприємств. Фінансові ресурси підприємства забезпечують функціонування економіки на мікрорівні, ефективну діяльність підприємства, його належний розвиток та задоволення потреби працюючих. В науковій літературі досі відсутній єдиний підхід до визначення поняття фінансових ресурсів та їх класифікації, що суттєво впливає на встановлення їх ролі та призначення, складу, методів впливу на ефективність господарювання.

Управління фінансовими ресурсами ДП є складовою частиною управління фінансами та розглядається як одна з функцій фінансового менеджменту. В загальній структурі функціонування системи управління фінансами господарюючих суб'єктів фінансові ресурси є одними зі складових елементів керованої системи, тобто об'єкта управління, куди також входять джерела фінансових ресурсів та фінансові відносини. Об'єктом управління є сукупність фінансових ресурсів, що перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Алескерова Ю.В., Ременюк А.Р. Управління фінансовими ресурсами державних підприємств. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 30. Ч. 2. С. 45–47.
2. Кірейцев Г.Г. Фінанси підприємств: навч. посіб. Житомир: вид-во ІТІ, 2002. 269 с.
3. Кнейслер О.В., Шупа Л.З. Теоретико-прагматичні підходи до визначення фінансових потоків. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: збірник наукових праць. Вип. 28. Острог: видавництво Національного університету «Острозька академія», 2015. С. 113–118.
4. Опарін В.М. Фінанси (загальна теорія): навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Київ: КНЕУ, 2002. 240 с.
5. Тодосійчук В.Л., Ременюк А.Р. Управління фінансовими ресурсами підприємств регіону. Економічні, політичні та культурологічні аспекти європейської інтеграції України в умовах нових глобалізаційних викликів: матеріали доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ужгород, 16–17 квітня 2018 року). Ужгород: видавничий дім «Гельветика», 2018.

REFERENCES:

1. Aleskerova Yu.V. Upravlinnya finansovimi resursami derzhavnikh pidpriemstv / Yu.V. Aleskerova, A.R. Remenyuk / Prichornomors'ki ekonomichni studii. – 2018. – Vip. 30. – Ch. 2. – S. 45–47.
2. Kireytsev G.G. Finansi pidpriemstv: [navch. posib.] / G.G. Kireytsev – Zh.: vid-vo ITI, 2002. – 269 s.
3. Kneysler O.V. Teoretiko-pragmatichni pidkhodi do viznachennya finansovikh potokiv / O.V. Kneysler, L.Z. Shupa // Naukovi zapiski Natsional'nogo universitetu "Ostroz'ka akademiya". Seriya "Ekonomika": zbirnik naukovikh prats'. – Ostrog: vidavnitstvo Natsional'nogo universitetu "Ostroz'ka akademiya", 2015. – Vip. 28. – S. 113–118.
4. Oparin V.M. Finansi (zagal'na teoriya): [navch. posib.] / V.M. Oparin. – 2-ge vid., dop. i pererob. – K.: KNEU, 2002. – 240 s.
5. Todosiychuk V.L. Upravlinnya finansovimi resursami pidpriemstv regionu / V.L. Todosiychuk, A.R. Remenyuk / Materiali dopovidey Mizhnar. nauk.-prakt. konf. "Ekonomichni, politichni ta kul'turologichni aspekti evropeys'koї integratsii Ukraїni v umovakh novikh globalizatsiyних viklikiv" (m. Uzhgorod, 16–17 kvitnya 2018 roku). – Uzhgorod: vidavnichiy dim "Gel'vetika", 2018.

Todosiychuk V.L.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Administrative
Management the Alternative Energy
Vinnitsa National Agricultural University

CONCEPTUAL PRINCIPLES OF MANAGING FINANCIAL RESOURCES OF THE STATE ENTERPRISE

State enterprises are an important and objectively necessary element of the structure of modern society, connected with the role of the state in the economy, the availability of needs, the satisfaction of which cannot provide private production, subordinate to the interests of profit.

However, the practice of recent years of management has shown that there are contradictions between the potential of the state industrial sector and the unsatisfactory socio-economic results of its functioning in a market environment. In connection with this, the process of improving the financial management of state-owned enterprises is becoming increasingly important, which allows to realize the available material and financial resources of this unique element of the market economy.

The purpose of the article is to reveal a number of problems with the management of financial resources of a state enterprise.

The current global financial crisis has shown limited effectiveness of market regulation mechanisms and proved the need for state intervention in the economy. Strengthening the role of the state in regulating the economy requires the creation of a flexible and economically sound system of state-owned entrepreneurship that fully corresponds to the world experience in building effective market relations.

Only a comprehensive system approach to the study of the mechanisms of state influence on the processes of formation and development of the Institute of Entrepreneurship will allow constructing an optimal structure of the Ukrainian economy, identifying the tools for ensuring its balance, stability and competitiveness in the conditions of globalization and the global economic crisis.

Based on the research carried out, the following conclusions can be drawn: Financial resources are the basis for the functioning of finances, their material embodiment, takes a monetary form that allows them to be distinguished from a large number of other economic categories. The financial system of Ukraine combines the financial resources of the state and the financial resources of enterprises. The company's financial resources ensure the functioning of the economy at the micro level, the effective activity of the enterprise, its proper development and satisfaction of the needs of the employees. In the scientific literature, there is still no single approach to the definition of the concept of financial resources and their classification, which significantly affects the establishment of their role and purpose, composition, methods of influencing the efficiency of management.

Management of financial resources The SE is an integral part of financial management and is considered as one of the functions of financial management. In the general structure of the functioning of the financial management system of economic entities, financial resources are one of the components of a managed system, that is, an object of management, which also includes sources of financial resources and financial relations. The object of management is the totality of financial resources at the disposal of the entity.